

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1975

N:o 25—27

Innehåll: Nr 25. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om landstingsval och kommunalval.
Nr 26. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om bostadsproduktion.
Nr 27. Landskapslag om skattelättnader för depositioner vid kommunalbeskattningen.

Nr 25.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om landstingsval och kommunalval.

Föredragen för Republikens President den 11 april 1975.

Utfärdad i Mariehamn den 29 april 1975.

I enlighet med Landstingets beslut ¹⁾ ändras i landskapslagen den 30 december 1970 om landstingsval och kommunalval (39/70) 2 §, 5 § 3 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 10 § 5 mom., 12 § 3 mom., 14 § 1 mom., 15 § 4 mom., 18 § 3 mom., 20 § 1 mom., 27 § 1 mom., 31 § 4 mom., 32 § 2 mom., 36 § 1 mom., 41 § 1 mom., 51 § 1 mom., 53 § 1 och 3 mom., 58 § 1 och 2 mom., 68 § 2 mom., 70 § 1 mom., 75 § 2 mom., 78 §, 83 § 2 mom. och 84 § samt fogas till lagens 5 § ett nytt 4 mom., till 15 § ett nytt 5 mom. och till 83 § ett nytt 3 mom. såsom följer:

2 §.

Val förrättas i varje kommun, eller om kommunens fullmäktige före oktober månads utgång året före ordinarie val beslutar om flera röstningsområden, i varje sådant område. Samtidigt skall fullmäktige bestämma till vilket röstningsområde de i kommunen mantalsskrivna personer hör, som icke i mantalslängden antecknats vid någon fastighet.

Beslut om indelning i röstningsområden skall omedelbart meddelas landskapsstyrelsen och mantalsskrivningsmyndigheten. Be-

slutet skall, oaktat besvär anförts, lända till efterrättelse till dess besvären avgjorts.

Då förordnande om nytt kommunalval och kommunalt fyllnadsval utfärdats, förrättas valet endast i den kommun förordnandet gäller.

5 §.

— — — — —
Vad i 81 § 3 mom. landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) och 65 § 3 mom. landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad (4/61) är stadgat om utseende av företrädare för kommuns styrelse i nämnd gäller icke kommunal centralnämnd eller valnämnd.

Kommunal centralnämnd kan antaga sekreterare och annan nödig personal.

6 §.

Kommuns fullmäktige skall inom januari månad under valåret för varje röstningsområde tillsätta en valnämnd, bestående av en ordförande och fyra ledamöter, av vilka en förordnas till viceordförande, samt minst tre ersättare. Är kommun icke indelad i

¹⁾ Ls framst. nr 16/1974—75 Lt.

Lu. bet. nr 7/1974—75.

Stu. bet. nr 13/1974—75.

röstningsområden, fungerar den kommunala centralnämnden som valnämnd.

Valnämnd är beslutför, då ordförande eller viceordförande och tre medlemmar är närvarande.

Valnämnds sammansättning och ordförandens postadress skall meddelas landstapsstyrelsen och kommunala centralnämnden.

7 §.

Centralnämnds och valnämnds mandatperiod varar till dess ny nämnd är vald.

10 §.

Mantalskrivningsmyndighet och övriga myndigheter på vilka förändret av befolkningsböcker eller hembygdsrättsregister ankommer samt länsman, allmän åklagare, häradshövding och rådstuvurätt är skyldiga att lämna kommunal centralnämnd nödiga uppgifter.

12 §.

Anser någon, att han obehörigen utelämnats ur vallängden eller däri antecknats sakna rösträtt, äger han skriftligen eller muntligen framställa yrkande på rättelse hos den kommunala centralnämnden vid dess sammanträde **den 1 augusti med början klockan 19** eller skriftligen därförinnan. Skriftligt yrkande på rättelse kan under den tid vallängden är framlagd lämnas även till den, under vars uppsikt granskningen av vallängden äger rum.

14 §.

Yrkande på rättelse i vallängden handlägges och avgöres av den kommunala centralnämnden vid sammanträdet **den 1 augusti med början klockan 19**. Den kommunala centralnämnden skall i varje ärende fatta beslut, vilket jämte kort motivering skall antecknas i protokollet.

15 §.

I länsstyrelsens beslut i ärendet angående

rättelse av vallängd får ändring icke sökas genom besvär. Anser sakägare det likväl med hänsyn till lagens tillämpning vara av vikt, att länsstyrelsens avgörande drages under högsta förvaltningsdomstolens prövning, har han rätt att anhålla om fullföljdstillstånd. Ansökan, som riktas till högsta förvaltningsdomstolen och som skall åtföljas av besvärsskriften eller innefatta besvären, samt bevis över dagen, då kommunala centralvalnämnden kungjort länsstyrelsens beslut, skall ingivas till länsstyrelsen senast den fjortonde dagen från kungörandet före klockan 12. Länsstyrelsen skall ofördröjligen översända ansökan jämte bilagor och avskrift av beslutet samt handlingarna i ärendet jämte eget utlåtande till högsta förvaltningsdomstolen.

Högsta förvaltningsdomstolen översänder utan dröjsmål genom länsstyrelsens förmedling sitt utslag i saken till kommunala centralnämnden.

18 §.

Den som önskar erhålla vallängdsutdrag med posten, skall insända en av honom underskriven anhållan därom till den kommunala centralnämnden och däri tydligt uppgiva sitt fullständiga namn, titel eller yrke, födelsedatum, postadress och mantalsskrivningsort för det år, på vars mantalsskrivning vallängden grundar sig, varvid utöver kommunens namn även gata och gatunummer eller by och lägenhets namn skall uppgivas. I stället för särskild anhållan kan i 11 § nämnt kort vederbörligen ifyllt och undertecknat återsändas till kommunala centralnämnden såsom anhållan om vallängdsutdrag. Den kommunala centralnämnden skall tillsända röstberättigad begärt utdrag jämte valsedel och ytterkuvert samt sammanställning av kandidatlistorna utan lösen i rekommenderad försändelse eller genom postens förmedling meddela honom, varför begärt utdrag ej kan sändas.

20 §.

Handling, varigenom valmansförening bildas, skall vara dagtecknad och innehålla bemyndigande för en av föreningens medlemmar att vara dess ombudsman och för en annan medlem att vara dennes ersättare.

Handlingen kan även innehålla bemyndigande för ombudsmannen att för föreningens räkning ingå valförbund och vidtaga i 24 § 2 mom. avsedd åtgärd. Såväl handlingen som den närslutna kandidatlistan bör tydligt upptaga namnen på den eller de personer, vilka uppställas som kandidater, likväl så, att vid sidan av förnamnet får användas allmänt känt tilltalsnamn eller förkortat förnamn, deras titel eller yrke samt boningsort. Likaså skall namn och titel eller yrke samt boningsort för ombudsmannen och hans ersättare angivas i handlingen. Handlingen skall underskrivas av samtliga medlemmar i valmansföreningen med angivande av deras titel eller yrke samt boningsort.

27 §.

I överenskommelse om bildande av valförbund skall upptagas ordningsnumret för föreningarnas kandidatlistor vid envar ombudsmans underskrift. Överenskommelsen skall jämväl innehålla bemyndigande för en av undertecknarna att vara valförbundets ombudsman och för en annan att vara hans ersättare. I överenskommelsen kan ock föreslås att i den slutliga sammanställningen av kandidatlistor intages en kortfattad gemensam beteckning för valförbundet vilken likväl ej får vara olämplig ej heller till betydelsen alltför allmän eller eljest missvisande. I beteckningen kan alltid ingå i föreningsregistret infört namn, för vars användning de valmansföreningar, som bildat gemensam lista, av vederbörande förening utverkat bevisligt tillstånd. Centralnämnden äger dock slutligt bestämma om beteckningen.

31 §.

Vid i 1 mom. nämnt sammanträde skall beslut om beställning av valsedlar och om vidtagande av andra förberedande åtgärder fattas.

32 §.

Ansökan som icke inkommit inom utsatt tid, skall avvisas. Kan ansökan av annan

orsak ej godkännas, skall detta utan dröjsmål meddelas ombudsmannen, som äger rätt att före **den 8 september** klockan 12 ånyo inlämna handlingarna vederbörligen rättade. Har icke erforderligt antal röstberättigade medlemmar undertecknat den skrift, varigenom valmansförening bildats, får rättelse äga rum endast i det fall att detta antal nedgått genom åtgärd som i 19 § 4 mom. stadgas.

36 §.

Landskapsstyrelsen skall låta trycka valsedlar och till varje röstningsområdes valnämnd sända den i omslag, som bör tillslutas med sigill och förses med anteckning om valsedlarnas antal.

41 §.

I varje vallokal skall finnas tillstädes ett av valnämnden antaget särskilt **valbiträde** med armbindel, som på begäran av röstande bistår denna att göra anteckningen på valsedeln.

51 §.

Vid förtidsröstning äger röstberättigad ifylla valhandlingarna medföljande valsedel samt insätta densamma i valkuvertet, som han förseglar. På vallängdsutdragets framsida skall han på därför reserverad plats anteckna ort och tid samt bekräfta detta med sin namnteckning.

53 §.

Vid förtidsröstning avgiven röst är ogiltig, då vallängdsutdraget saknar den röstandes anteckning eller underskrift eller om röstning skett före den 21 september.

Valförsändelse, som ankommer till centralnämnd efter klockan 20 den andra valdagen skall obruten lämnas utan avseende.

58 §.

Valsedel är ogiltig:
1) om i valsedeln genom anteckning utmärkts flera än en kandidat;

2) om kandidats nummer antecknats så, att det ej tydligt framgår vilken kandidat som avses;

3) om på valsedeln gjord anteckning ändrats eller om valsedeln försetts med särskilt kännetecken eller om däri gjorts annan obehörig anteckning;

4) om såsom valsedel använts annan än av valmyndighet erhållen valsedel;

5) om i valurna insatt valsedel ej försetts med valnämndens stämpel; samt

6) om valkuvert är öppet eller upptager obehörig anteckning om den röstande eller om kandidat eller annat obehörigt.

Såsom obehörig anses icke sådan anteckning på valsedel, som endast förtydligar, på vilken kandidat den röstande avsett att rösta.

68 §.

Ett exemplar av sammanställningen av kandidatlistorna och samtliga uträkningar skall genomdragas och på enahanda sätt förseglas samt förvaras såsom bilaga till protokollet.

70 §.

Vid centralnämnds sammanträde föres protokoll, vari upptages dagarna för sammanträdet, klockslegen då det började, avbröts och avslutades, de närvarande medlemmarna och i 72 § nämnda personer samt besluten. Innehållet av beslut kan angivas genom hänvisning till brev eller annan expedition.

75 §.

Ändring sökes medelst skriftligt besvär hos länsstyrelsen inom 14 dagar från den dag då valresultatet offentliggjorts. Med anledning av besvär skall länsstyrelsen av kommunens centralnämnd inbegära utlåtande och det överklagade beslutet samt, om

ändring söks i centralnämnds beslut rörande förberedande åtgärder för valen, även detta beslut, om dessa icke fogats till besvären, såsom på tjänstens vägnar till riktigheten bestyrkta protokollsutdrag, i vilka skall antecknas dagen för offentliggörandet av valresultatet samt de uppgifter och utredningar som med anledning av besvären befinnes nödiga.

78 §.

Har republikens president förordnat om nyval av landstinget, skall valförrättningen börja på första söndagen efter det sextio dagar förflutit, sedan förordnandet kungjordes, samt fortsättas följande dag såsom i 38 § stadgas.

83 §.

De kommunala centralnämndernas och valnämndernas arvoden och kostnader bestrides i första hand av kommunen, som äger rätt att ur landskapsmedel erhålla ersättning till halva beloppet av arvoden, dagtraktamenten och resekostnader, som erlagts till valnämndernas medlemmar och biträden, så ock till halva beloppet av kostnaderna för uppgörande av vallängd. Kostnaderna vid kommunalvalet för tryckning av valsedlar och valhandlingar för förtidsröstning bestrides dock med landskapsmedel.

Centralnämnd och valnämnd har fribrevsrätt.

84 §.

Förordnas om nytt val eller om fyllnadsval av kommunens fullmäktige, skall stadgandena om förtidsröstning icke äga tillämpning.

Denna lag tillämpas första gången vid de ordinarie landstingsval och kommunalval som förrättas år 1975, dock så att indelning i röstningsområden vid dessa val verkställs med stöd av 2 § landskapslagen om lands-

tingsval och kommunalval i dess lydelse av den 30 december 1970 (39/70).

verkställighet kan vidtagas före lagens ikraftträdande.

Åtgärder som förutsätts av denna lags

Mariehamn, den 20 januari 1975.

På landstingets vägnar:

FOLKE WOIVALIN
talman

Nils Dahlman
vicetalman

Olof Jansson
vicetalman

Nr 26.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om bostadsproduktion.

Föredragen för Republikens President den 13 mars 1975.

Utfärdad i Mariehamn den 24 mars 1975.

I enlighet med landstingets beslut¹⁾ **upphäves** 6 § 4 mom. landskapslagen den 11 juli 1968 om bostadsproduktion (28/68) samt **ändras** 4 §, 6 § 1, 2, 3 och 5 mom., 7 § 1, 6 och 7 mom., 8 § 1, 2, 3 och 4 mom., 9 § 1 mom., 10 § 1, 2, 6 och 8 mom., 13 § 1 mom., 22 § 1 mom., 23 § och 24 §, av dessa lagrum 7 § 1 mom. sådant det lyder i lagen den 26 mars 1973 (8/73) såsom följer:

4 §.

I hus som uppföres eller utvidgas med stöd av bostadslån, lån för byggnadstiden eller i 14 § avsett i stället för bostadslån beviljat lån eller lån, till säkerhet för vilket i 13 § avsedd landskapsgaranti ställts, får bostads lägenhetsyta ej överstiga 120 kvadratmeter. Detsamma gäller bostadslägenhet i fråga om vilken ovan avsett lån beviljats för förvärv av de aktier, som medför rätt att besitta lägenheten.

Bostadslägenhetsyta i hyres-, bostadsandelslags- och egnahemshus, vilka grundrepareras med stöd av bostadslån får vara högst 150 kvadratmeter.

6 §.

Bostadslån kan beviljas för uppförande, utvidgande eller grundreparation av hyreshus och bostadsandelslagshus liksom även för uppförande eller utvidgande av fristående värmeanläggning eller annan servicebyggnad, som huvudsakligen tjänar bostadsbyggnaders behov, samt för uppförande, utvidgande och grundreparation av egnahemshus. Bostadslån kan även beviljas för uppförande av bostadsaktiebolagshus samt åt fysisk person för förvärv av aktier, som medför rätt att besitta bostadslägenhet i sådant under byggnad varande eller nyligen färdigställt bostadsaktiebolagshus, för vars byggande bostadslån ej beviljats.

¹⁾ Ls framst. nr 13/1974—75 Lt.
Leu bet. nr 4/1974—75.
Stu bet. nr 11/1974—75.

För uppförande av bostadsaktiebolagshus kan lån beviljas för byggnadstiden. Bostadslån åt fysisk person för förvärv av aktier, som medför rätt att besitta bostadslägenhet, kan beviljas även då för uppförande av bostadsaktiebolagshus beviljats lån för byggnadstiden. Av lån för byggnadstiden överförs härvid bostadslägenhets andel på aktieägaren, som svarar därför såsom för personligt bostadslån. Vad i 5 § är stadgat gäller i tillämpliga delar lån för byggnadstiden.

Såsom lån för uppförande, utvidgande eller grundreparation av hyreshus anses även lån som är avsett att användas för uppförande, utvidgande eller grundreparation av bostäder för studerande.

Förutom bostadslån kan tilläggsloan beviljas person i svag ekonomisk ställning för uppförande, utvidgande eller grundreparation av egnahemshus eller för förvärv av aktier, som medför rätt att besitta bostadslägenhet, även i det fall att för byggande av bostadsaktiebolagshuset beviljats i 1 mom. avsett bostadslån.

7 §.

Bostadslån för uppförande, utvidgande eller grundreparation av hyreshus och bostadsandelslagshus utgår med högst 60 procent och bostadslån och lån för byggnadstiden för uppförande av bostadsaktiebolagshus med högst 30 procent av det godkända anskaffningsvärdet.

För uppförande, utvidgande eller grundreparation av hyreshus och bostadsandelslagshus kan utöver bostadslån beviljas primärlån till ett belopp av högst 30 procent av det godkända anskaffningsvärdet, för så vitt finansieringsbehovet eller på orten rådande särskilda förhållanden giver anledning därtill.

Tilläggsloan för uppförande, utvidgande eller grundreparation av egnahemshus eller för förvärv av aktier, vilka medför rätt att besitta bostadslägenhet, utgår med högst 30 procent av det godkända anskaffningsvärdet.

8 §.

Till säkerhet för återbetalningen av bostads- och tilläggsloan, lån för byggnadstiden samt i 7 § 6 mom. och 14 § avsett lån även som för fullgörandet av övriga därav föranledda förpliktelser skall inteckning anskaffas, aktier, vilka medför rätt att besitta bostadslägenhet, pantsättas eller rätt till efterpantsättning av dem givas. Är låntagaren kommun eller kommunalförbund erfordras dock ingen säkerhet.

Beloppet av inteckningsloan med bättre förmånsrätt än bostads- och tilläggsloan, lån för byggnadstiden och i 14 § avsett lån får tillsammans med nämnda lån uppgå till sammanlagt högst 95 procent av säkerhetens värde. Utgörs säkerheten av aktier, vilka medför rätt att besitta bostadslägenhet, eller rätt till efterpantsättning av sådana får det sammanlagda beloppet av de mot aktierna beviljade lånen och lägenhetens beräknade andel i bolagets totalupplåning uppgå till högst 95 procent av lägenhetens uppskattade, godkända anskaffningsvärde.

Kan inteckning eller panträtt i aktier ej erhållas till säkerhet för återbetalningen av bostadslån och tilläggsloan eller i 14 § avsett lån, som beviljas för uppförande, utvidgande eller grundreparation av egnahemshus eller förvärv av aktier, vilka medför rätt att besitta bostadslägenhet, kan lånet beviljas även mot tillfällig säkerhet, som långivaren anser tillräcklig.

Med avvikelse från vad i 1 mom. är stadgat, kan för återbetalningen av bostadslån, lån för byggnadstiden och i 7 § 6 mom. avsett lån som beviljats för hyres-, bostadsandelslags- eller bostadsaktiebolagshus samt för uppfyllandet av andra av lånet följande förpliktelser ställas även annan än i 1 mom. nämnd säkerhet, som långivaren anser tillräcklig.

9 §.

Bostadslån för uppförande, utvidgande eller grundreparation av hyres-, bostadsandelslags- och bostadsaktiebolagshus samt fristående värmeanläggning och annan servicebyggnad, lån för byggnadstiden ävensom i 7 § 6 mom. avsett primärt lån beviljas av landskapsstyrelsen.

10 §.

Lånetiden för bostadslån som beviljas för uppförande, utvidgande eller grundreparation av hyreshus eller bostadsandelslagshus är högst 45 år.

Lånetiden för bostadslån och tilläggs lån som beviljas för uppförande av bostadsaktiebolagshus, för uppförande, utvidgande eller grundreparation av egnahemshus, för förvärv av aktier, som medför rätt att besitta bostadslägenhet, samt för uppförande eller utvidgande av fristående värmeanläggning eller annan servicebyggnad, ävensom för lån som avses i 7 § 6 mom. är högst 25 år. Lån för byggnadstiden beviljas för högst tre år, försåvitt ej landskapsstyrelsen av särskilda skäl på ansökan beviljar förlängning av lånetiden för hela lånet eller del därav för högst ett år.

Landskapsstyrelsen kan ålägga låntagare att återbetala tilläggs lån och lån för byggnadstid vardera i en rat.

Bostadslån som beviljats för uppförande, utvidgande eller grundreparation av egnahemshus eller för förvärv av aktier som medför rätt att besitta bostadslägenhet samt tilläggs lån som ej indrives i en rat skall återbetalas före utgången av det femtonde låneåret, försåvitt ej landskapsstyrelsen under de i 5 § och i fråga om tilläggs lån även de i 6 § 5 mom. stadgade förutsättningarna inom fastställd tid före utgången av lånetiden beviljar anstånd med återbetalningen. Anstånd kan beviljas beträffande hela det återstående lånebeloppet eller del därav dock för högst så lång tid, att lånet i dess helhet återbetalas inom den i 2 mom. avsedda lånetiden.

13 §.

Landskapsgaranti kan ställas för lån som av offentlig tillsyn underkastad kreditinrätt-

Mariehamn, den 20 januari 1975.

På landstingets vägnar:

FOLKE WOIVALIN
talman.

Nils Dahlman
vicetalman.

ning beviljats i stället för bostadslån och tilläggs lån eller för återbetalning av lägenhets andel av lån för byggnadstiden såvida lånetiden och övriga villkor godkänts av landskapsstyrelsen.

22 §.

Hyres-, bostadsandelslags- eller bostadsaktiebolagshus eller fristående värmeanläggning eller annan servicebyggnad, för vars uppförande, utvidgande eller grundreparation beviljats bostadslån eller i 7 § 6 mom. avsett lån, får, om ej lånet återbetalats i dess helhet, överlåtas endast till kommunen eller av kommunen utsedd eller av landskapsstyrelsen godkänd köpare till ett pris som uträknas enligt av landskapsstyrelsen godkända grunder och endast om de i 5 § avsedda förutsättningarna är för handen. Härvid kan lånet överföras på den till vilken överlåtelsen skett.

23 §.

Vad i 15—22 §§ är stadgat gäller i tillämpliga delar i 14 § avsedda lån, som beviljats för förvärv av aktier, vilka medför rätt att besitta bostadslägenhet, och för byggande, utvidgande eller grundreparation av egnahemshus samt för byggande, utvidgande eller grundreparation av hyres-, bostadsandelslags- och bostadsaktiebolagshus.

24 §.

Utöver vad i 18—23 §§ är stadgat kan bostads- och tilläggs lån, lån för byggnadstiden samt i 7 § 6 mom. och 14 § avsett lån helt eller delvis uppsägas till omedelbar återbetalning, om låntagaren eller den till vilken lånet övergått, ej iakttagit föreskrifterna i denna lag, med stöd därav utfärdade stadganden eller bestämmelser eller lånevillkor.

Olof Jansson
vicetalman.

Nr 27.

LANDSKAPSLAG

om skattelättnader för depositioner vid kommunalbeskattningen.

Föredragen för Republikens President den 13 mars 1975.

Utfärdad i Mariehamn den 24 mars 1975.

I enlighet med Ålands landstings beslut¹⁾ stadgas:

1 §.

Såsom fysisk persons eller oskiftat dödsbos skattepliktiga inkomst skall vid kommunalbeskattningarna för åren 1974 och 1975 icke anses ränta på deposition, som gjorts i inhemsk penninginrättning eller andelslags sparkassa på sådan räkning, som i bankverksamheten allmänt användes för emottagande av depositioner av allmänheten, eller på en i fråga om depositions villkoren jämförlig räkning i sådant i 18 a § lagen om andelslag avsett andelslag, som bedriver lånerörelse.

Ränteinkomst av i 1 mom. avsedd deposition, som gjorts under år 1974 för bestämd tid eller med en uppsägningstid av minst sex månader utan rätt att lyfta medlen under

denna tid, och som kan lyftas först år 1975 eller år 1976, eller av ovan avsedd deposition som gjorts under år 1975 och kan lyftas först år 1976 eller år 1977, anses icke vid beskattningarna för ovan nämnda år såsom i 1 mom. nämnda skattskyldigas skattepliktiga inkomst.

Såsom i 1 mom. avsedd deposition anses icke på checkräkning gjord eller annan med sådan jämförbar deposition som skall utbetalas vid anfordran.

2 §.

Arbetstagare är berättigad att från sin skattepliktiga ränteinkomst av medel, vilka han deponerat i intressekontor, som grundats av hans arbetsgivare vid kommunalbeskattningarna för åren 1974 och 1975 avdraga högst 250 mark.

Mariehamn, den 20 januari 1975.

På landstingets vägnar:

FOLKE WOIVALIN
talman.

Nils Dahlman
vicetalman.

Olof Jansson
vicetalman.

¹⁾ Ls framst. nr 18/1974—75 Lt.
Leu bet. nr 3/1974—75.
Stu. bet. nr 9/1974—75.